

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
25 martie 2023
Clasa a VII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Știu toate poveștile pe care i le spune Maiei moșul Vasile, când stau amândoi la umbră pe băncuța din curte, de le cântă brotăcelul pitulat printre frunzele de viță de deasupra. Acolo, lângă fântână, se află o mescioară de gorun, meșterită de bătrân, căci din martie și până la cea dintâi ninsoare obișnuiește să mănânce micul-dejun afară [...].

Dar cea mai stranie poveste pe care Maia a auzit-o aici, lângă fântână, e cea a călușilor albaștri: este povestea unor căluți fermecați care trăiesc în inima pădurii și pe care îi poți vedea doar o singură dată în viață; sunt atât de mici, că-ți încap în palmă, aidoma unor spiriduși de lumină...

Auzindu-le povestea, puștoaica se simțea fascinată: oare cum să cuprinzi în minte și în suflet atâtea lucruri miraculoase, cum să faci să nu uiți nimic din vorbele moșului, atâtea întâmplări uimitoare, atâtea amintiri? Cum să-i imortalizezi* sufletul, curat și rotund, plin de bucurie și de tristețe? Pentru că așa era mereu: avea o tristețe blândă în priviri, dar și un licăr* nestins de dragoste de viață, de bunătate nesfârșită pentru lucruri și vietăți.

De la el aflase că cele mai importante lucruri sunt cele de viață trăită. Se pot povesti oare durerea ori bucuria? Cum ai putea cuprinde în cuvinte frumusețea și simplitatea curată a vieții? Poți explica ce are un om, nu ce este el, pentru că niciodată nu contează atât de mult ce avem, ci doar ceea ce suntem și ceea ce simțim. Contează doar puțința noastră de a spera, de a ne bucura și de a ne întrista, de a ne mira și, mai ales, de a iubi...

Despre căluți vorbisera, în trecut, în mare taină, doar bătrânii satului... O nebanuită herghelie care viețuia în codrii vechi și neumblați din Poiana Ruscă, noaptea ieșind în luminișuri să soarbă roua de pe firele fragede ale ierbii. Erau mai mici chiar decât verighetile [...] încăpându-ți în palmă, semănând însă perfect cu mânji*, doar că erau mititei și albaștri, un albastru ca cerul în diminețile de cireșar*. Aveau ochișori și coama lungă, ajungându-le aproape de copite; stăteau locului doar când se hrăneau ori se adăpau, în rest galopând mai tot timpul [...]. Se hrăneau cu trufe negre, cărora moșul le spunea diamantele pământului, niște ciuperci tainice, crescând sub pământ, în preajma fagilor, stejarilor și carpenilor, în apropiere de rădăcini, semn că viața e posibilă și sub pământ [...].

Desigur, hrânindu-se cu trufe, căluții albaștri nu puteau fi decât făpturi curate și miraculoase. [...] Se credea că puteau fi văzuți de puțini oameni, și doar de cei cu sufletul blând și inima curată.

Ladislau Daradici, *Până când graurii o să apară*

*a imortaliza - a face ca o persoană, o acțiune sau o operă să trăiască veșnic în memoria oamenilor; a face nemuritor

*licăr – lucire, sclipire

*mânz – pui de cal, căluț

*cireșar – luna iunie (când se coc cireșele)

B.

Calul este îndrăgit și admirat de toată lumea, fiind considerat un animal grațios, elegant și, totodată, puternic și rapid.

Curiozități despre cai

- *Urechile mobile*

Ei își pot mișca urechile în orice direcție: stânga, dreapta, chiar și în spate, învârtindu-le la 180 de grade, cu ajutorul celor 10 mușchi diferiți pe care îi au.

- *Limbașul urechilor*

Atunci când caii își flutură urechile înseamnă că sunt atenți și ascultă, iar dacă le place ceea li se spune, urechile sunt ciulite și îndreptate înainte.

- **Zâmbetul cailor**

Caii își ridică des buza și își arată dinții formând un zâmbet imens. Pare amuzant, însă nu e chiar un zâmbet. Ridicarea buzei superioare reprezintă modalitatea lor de a distinge mai bine un anumit miros.

- **Ochii imenși**

Caii au ochii mari, cu un câmp vizual foarte larg. Având ochiul așa de mare trebuie să aibă și o pleopă pe măsură, așa că ei au trei: pleopa superioară, cea inferioară și încă una situată în colțul interior al ochiului.

- **Inteligența**

Calul are o memorie foarte bună. Reține oamenii care s-au purtat bine cu el și îi va considera prieteni pe viață, de asemenea ține minte locurile în care a mai fost.

- **Caii sunt foarte curați**

Sunt singurele animale care nu beau apă după alte animale sau dintr-o găleată de apă murdară. Având simțurile atât de bine dezvoltate, caii simt mirosurile altor animale în găleata cu apă.

- **Hrana cailor**

Caii consumă, în primul rând, fân și iarbă, precum și cereale cum ar fi porumbul sau ovăzul pentru calorii suplimentare.

- **Cel mai mic cal din lume**

Dacă în medie, un cal măsoară peste 1,47 m, cel mai mic cal din lume măsoară doar 43 de centimetri. Thumbelina a fost cel mai mic cal din lume.

după 10 curiozități despre cai, pe care merită să le știi!, <https://conacularchia.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrive pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există diftong în toate cuvintele din seria:

- a) „memorie”, „superioare”, „interior”.
- b) „simplitatea”, „bucurie”, „reține”.
- c) „vedea”, „roua”, „tainice”.
- d) „lumea”, „oare”, „stăteau”.

2 puncte

2. S-au format prin derivare toate cuvintele din seria:

- a) „niciodată”, „neumblat”.
- b) „nestins”, „puștoaică”.
- c) „luminiș”, „deasupra”.
- d) „stejarilor”, „interior”.

2 puncte

3. Sinonimele potrivite în context ale cuvintelor „aidoma”, „taină”, „făpturi” (din textul A) sunt, în ordine:

- a) asemenea, secret, ființe.
- b) poporul, ascunzătoare, vietăți.
- c) identic, mister, gesturi.
- d) deosebit, reținere, umbre.

2 puncte

4. Notează, pe foaia de concurs, perechea cifră-literă care indică valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvența „O nebănuită herghelie care viețuia în codrii vechi și neumblați din Poiana Ruscă, noaptea ieșind în luminișuri să soarbă roua de pe firele fragede ale ierbii.”

4 puncte

1. o	a) substantiv comun
2. nebănuită	b) numeral cardinal
3. noaptea	c) articol nehotărât
4. luminișuri	d) adverb de timp
	e) adjectiv

5. Enunțul „Știu toate poveștile pe care i le spune Maiei moșul Vasile, când stau amândoi la umbră pe băncuța din curte, de le cântă brotăcelul pitulat printre frunzele de viță de deasupra.” este alcătuit din:

- a) trei propoziții.
- b) patru propoziții.
- c) cinci propoziții.
- d) șase propoziții.

4 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

6. Transcrie două verbe la timpuri diferite din secvența următoare, precizând felul fiecăruia: „Dar cea mai stranie poveste pe care Maia a auzit-o aici, lângă fântână, e cea a călușilor albaștri: este povestea unor căluși fermecați care trăiesc în inima pădurii”. **4 puncte**

7. Precizează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvența: „Auzindu-le povestea, puștoaica se simțea fascinată: oare cum să cuprinzi în minte și în suflet atâtea lucruri miraculoase, cum să faci să nu uiți nimic din vorbele moșului, atâtea întâmplări uimitoare, atâtea amintiri?” **6 puncte**

8. Rescrie corect mesajul referitor la copilărie: *Îmi place foarte mult stranile poveștile auziți de la bătrânii satului care mi-a încântat frumoșii ani a copilăriei.* **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A.

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din textul B, o secvență referitoare la reacția cailor atunci când le place ceva. **4 puncte**

2. Caili albaștri consumă aceeași hrană precum caili obișnuiți? Motivează-ți răspunsul, în minimum 10 cuvinte, valorificând informațiile din ambele texte. **6 puncte**

3. Care este motivul pentru care Maia îl admiră pe moș Vasile? Formulează răspunsul în unu-două enunțuri, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**

4. Menționează, într-un enunț, o condiție pe care trebuie să o îndeplinească omul pentru a întâlni caili albaștri, valorificând textul A. **6 puncte**

5. Prezintă, în 50 - 70 de cuvinte, două categorii de cititori care se pot arăta interesate de informațiile din textul B, motivându-ți alegerea. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B.

20 de puncte

Imaginează-ți că te întâlnești cu Maia și îi relatezi o întâmplare al cărei personaj principal este un animal miraculos. Redactează o compunere, de 100 – 150 de cuvinte, în care vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- îmbinarea armonioasă a descrierii și a dialogului alături de narațiune;
- introducerea unui alt personaj alături de animalul miraculos;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 punct; coerența textului – 1 punct; unitatea compoziției – 1 punct; ortografie și punctuație – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

Aici începe povestea unei aventuri care s-a petrecut în Narnia și Calormen și în ținuturile dintre ele, în Epoca numită. de Aur, atunci când în Narnia domnea Marele Rege Peter, iar fratele și cele două surori ale lui erau Rege și Regine supuse lui.

În zilele acelea, departe, în sudul ținutului Calormen, pe o limbă de pământ la malul mării, trăia un pescar sărman, pe numele său Arsheesh. Împreună cu el locuia un băiat care-i spunea Tată. Numele băiatului era Shasta. [...]

Într-o zi, dinspre sud, sosi un om care era altfel decât toți oamenii pe care-i văzuse Shasta până atunci. Călărea un cal puternic, cu coama și coada despletite. Scările șei și căpăstrul erau încrustate cu argint. [...]

Nu departe de unde stătea, păștea calul străinului, cu funia trecută prin ochiul unui inel de fier prins în peretele grajdului. Shasta se apropie de el și-l mângâie pe grumaz. Calul continuă să pască, nepăsător.

Apoi, un gând încolți în mintea băiatului.

— Mă întreb ce fel de om este nobilul Tarkaan, zise el cu voce tare. Ar fi minunat să fie un om bun. [...] Dar cum să află? Uite, calul acesta știe, sunt sigur, măcar de mi-ar putea spune.

Calul își ridicase capul din pământ și-l privea.

— Cât mi-aș dori să *poți* vorbi, bătrâne, îi zise Shasta și-l mângâie pe botul moale ca mătasea. Apoi, preț de o clipă, i se păru ca visează căci auzi Calul zicând cu glas scăzut, dar limpede:

— Dar eu pot să vorbesc.

Shasta căscă niște ochi aproape la fel de mari ca ai calului.

— Tu știi să vorbești? Întrebă el uluit.

— Șșșt! Nu vorbi atât de tare, zise Calul. De unde mă trag eu, aproape toate animalele vorbesc.

— Și unde e asta? Întrebă. Shasta.

— În Narnia, răspunse Calul. În fericitul ținut al Narniei – Narnia cea cu munți acoperiți de iarba-neagră și dealuri înmiresmate de lămâiță, Narnia cea cu multe ape, cu văi și răcoare, cu peșteri și codri adânci care răsună de ciocanele Piticilor. O, aerul îmbălsămat al Narniei! Un ceas de viață în Narnia e mai bun decât o mie de ani în Calormen.

C. S. Lewis, *Cronicile din Narnia. Calul și băiatul*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă *relația omului cu ființe miraculoase din alte lumi* în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea unui aspect comun al modului în care este prezentată *relația omului cu ființe miraculoase din alte lumi*, în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *relația omului cu ființe miraculoase din alte lumi*, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 punct; coerența textului – 1 punct; unitatea compoziției – 1 punct; ortografie și punctuație – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.